

Heloseppä

Barkrödrock

Ampedus cinnabarinus

Uhanalaisuusluokka (IUCN): erittäin uhanalainen (EN)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Heloseppä on suurimpia punasiipisiä seppiä, pituudeltaan se on noin 12–15 mm. Peitinsiipien väri on kirkkaan sinooperinpunainen, pää ja etuselkä mustat. Karvoitus on peitinsiipien laidoilla ja etuselässä yleensä keltaista. Etuselän tyvessä on selvä, lyhyt pitkittäisvako. Heloseppää muistuttavalla, keskimäärin hiukan isommalla verisepällä (*Ampedus sanguineus*) pitkittäisvako on pidempi ja ulottuu etuselän keskelle asti. Lisäksi verisepän selkäpuolen karvoitus on pääosin mustaa.

Elinympäristö ja levinneisyys

Suomessa heloseppä elänee pääosin koivulla, mutta uusimmat havainnot ovat haavalta. Ulkomailla laji elää myös muilla lehtipuilla. Laji suosii järeitä, vielä melko kovia, valkolahoja pötkelöitä ja valoisia, paahteisia elinympäristöjä. Heloseppästä on melko runsaasti vanhoja havaintoja laajalta alueelta eteläisestä Suomesta, mutta uusia havaintoja vain parista paikasta itärajan tuntumasta sekä yksi havainto Lammilta 2000-luvun alusta.

Nykytila ja uhkatekijät

Heloseppä on taantunut, todennäköisesti runsaslahopuustoitien, avointen ja paahteisten elinympäristöjen, kuten metsäpaloalueiden vähenemisen takia. Sopivan, paahteisilla paikoilla olevan lahopuun väheneminen uhkaa lajia edelleen.

Hoitosuositukset

Etenkin järeät koivut ja haavat sekä pötkelöt säästetään heloseppän esiintymispaikalla ja sen läheisyydessä. Kulotettujen hakkuuaukeiden kuolleet säästöpuut saattaisivat tarjota lajille sopivia elinympäristöjä, vielä lajista ei tosin ole havaintoja tällaisilta paikoilta.

Lähteet

Heliövaara, K., Mannerkoski, I., Muona, J., Siitonen, J. & Silfverberg, H. 2021. Hyppivät ja hohtavat. Suomen sepät, sepikät, rikkasepät ja jalo-kuoriaiset. Metsäkustannus. 343 s.

Kuva: M. Virtala, CC0-4.0, [Laji.fi](https://laji.fi)